

1 In the previous Shiur we learned that the source of אליעזר's opinion that מכשירי מילה שבת - All preparations of מילה may be done on שבת is the Posuk; וביום השמיני ימול בשר ערלתו - On the eighth day he shall be circumcised.

The Gemara now seeks to find the source for מילה itself that it may be done on שבת.

עד כאן לא פליגי רבנן עליה אלא במכשירי מילה אבל מילה גופה דברי הכל - דוחה שבת - The Gemara was only whether מילה override שבת, but everybody agrees that מילה itself is דוחה שבת. מנג'ן - what is the source for this?

2 The Gemara offers several suggestions: אמר עולא הלכה - אומר עולא says it is הלכה למשה מסיני - A rule Moisha was taught at Sinai. The Gemara rejects this approach since we learn that פקוח נפש - saving a life - overrides שבת from the following קל וחומר. If מילה which is only on a single limb overrides שבת, a threat to the entire body should certainly override שבת. However, אין דנין קל וחומר מהלכה, we cannot derive הלכות through a קל וחומר from a הלכה למשה מסיני.

3 אות - אלא אמר רבי אלעזר אתיא - אות - אות - the term אות is used regarding both ברית and שבת, which is a גזירה שוה indicating that even שבת is a time for מילה.

The Gemara rejects this approach as well, because אות also appears in the פרשה of תפילין, which does not override שבת.

1

ר' אליעזר

מכשירי מילה
דוחין את השבת

וביום השמיני ימול בשר ערלתו

2

עד כאן לא פליגי רבנן עליה אלא במכשירי מילה... אבל מילה גופה דברי הכל דוחה שבת

אמר עולא

הלכה למשה מסיני

מילה דוחה שבת → פקוח נפש דוחה שבת

Single limb → Entire body

אין דנין קל וחומר מהלכה

3

אלא אמר רבי אלעזר אתיא - אות - אות

אות (תפילין) → אות (מילה) → אות (שבת)

אין דוחה שבת → דוחה שבת → דוחה שבת

4 The Gemara proposes a גזירה שוה of ברית - ברית - - which is also written in the פרשה of ברית and שבת.

This too is rejected because ברית is also mentioned regarding דוחה שבת of adults, which is not שבת דוחה.

5 Similarly a גזירה שוה of דורות - דורות - - cannot be used, because ציצית is also written in the פרשה of דורות.

6 Therefore, רב נחמן בר יצחק says we employ a גזירה שוה of the three words together.
 - דנין אות ברית דורות, מאות ברית דורות
 Since שבת and מילה are the only two מצוות that have all three words ברית, דורות and אות, we can derive that מילה may be done on שבת.

7 - ורבי יוחנן אמר אמר קרא ביום - ביום אפילו בשבת
 In the Parsha of מילה it says - וביום השמיני ימול בשר ערלתו. From the word ביום we derive that it may be done even on שבת.
 ריש לקיש rejects this since the term ביום is also used regarding the מחוסרי כפרה of קרבנות - those who need to achieve atonement in order to become completely טהור - which do not override שבת.

מחוסרי כפרה ר' יוחנן דין answers that we use ביום in the context of for another דין.

7 **ורבי יוחנן אמר**

וביום השמיני ימול בשר ערלתו

ריש לקיש **ביום** ← ? → **ביום**
 is also used for מחוסרי כפרה of קרבנות

אינו דוחה שבת

ביום answers that רבי יוחנן is really used for another דין

8 - רב אחא בר יעקב אמר אמר קרא שמיני שמיני אפילו בשבת
 The word שמיני teaches that it may be done on שבת.
 The גמרא rejects this since we need the word שמיני to teach that the ברית should not be done on the seventh or ninth days.
 אלא מחזורתא כדריבי יוחנן - we go back to the previous answer offered by ר' יוחנן, that we learn it from ביום.

8 **רב אחא בר יעקב אמר**

וביום השמיני ימול בשר ערלתו

To teach that the ברית should not be done on the 7th or 9th days

שמיני ← ? → **שמיני**
 אפילו בלגמ

אלא מחזורתא כדריבי יוחנן

וביום השמיני ימול בשר ערלתו
 אפילו בלגמ

9 The גמרא next raises the possibility that it would be logical that מילה should override the שבת based on a ק"ו. Since מילה overrides צרעת, which overrides עבודה, which in turn overrides שבת, of course, מילה should override שבת.
 The Gemara rejects this reasoning. Perhaps, צרעת overrides עבודה, not because it's more stringent than עבודה, but because the כהן who has צרעת is not fit to do the עבודה. If so, we have no ק"ו that מילה should be דוחה שבת.
 Therefore, we have to go back to ביום.

9 **שבת** should override the **מילה** **ק"ו** ומוחק

The **מילה** **צרעת** **עבודה**
 who **צרעת** has is not fit to do the **עבודה**

דוחה שבת **ק"ו** ומוחק

13 Similar to the Gemara's earlier argument, רב ספרא questions רבא's premise that שבת is more severe than צרעת - maybe צרעת is more severe since it can override עבודה, and עבודה overrides שבת.

רבי answers that the reason צרעת overrides עבודה - which essentially means that he may NOT cut off the צרעת in order to do the עבודה, is not because צרעת is more stringent than עבודה, but because in order to allow him to cut off the צרעת we must employ the rule of עשה דוחה לא תעשה - the positive mitzvah of עבודה overrides the negative mitzvah of removing the צרעת.

However, עשה דוחה לא תעשה only applies

- בעידנא דמתעקר לאו קא מוקים עשה

Where the two are done simultaneously -

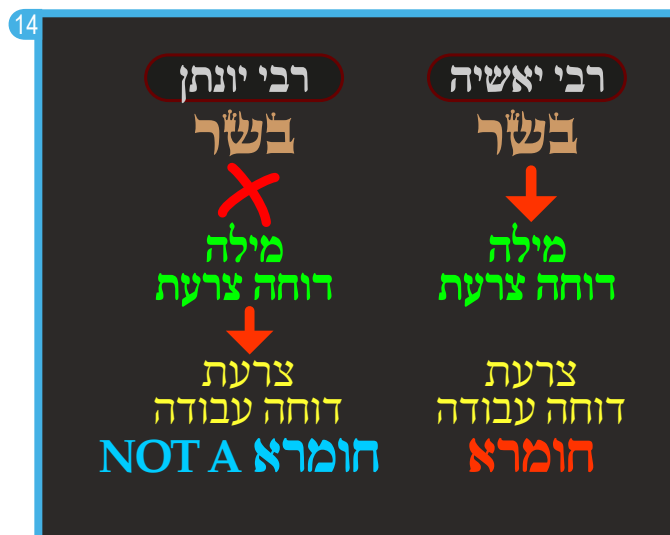
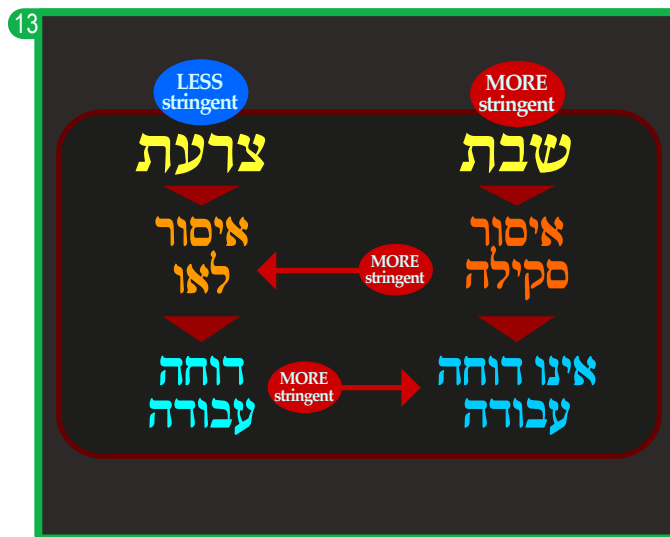
For example, in the case of מילה, while cutting off the צרעת he is simultaneously performing the מצוה of מילה, or in the case of כלאים בציצית, while wearing the garment and being עובר on the מצוה of מציצת לאו he is simultaneously מקיים the מצוה of מציצת. However, in the case of צרעת and עבודה, he first is עובר on the מצוה of removing the צרעת, and only later will he be מקיים the מצוה of עבודה.

Therefore, it is only for that technical reason, and not due to the stringency of צרעת, that we allow צרעת to remain at the expense of the עבודה.

We must clarify this issue since it has been debated extensively on this daf.

Of course, שבת is more חמור, because שבת is an איסור סקילה and צרעת is only an לאו.

On the other hand, צרעת has a חומרא in that it is עבודה, which שבת does not. Therefore, we cannot learn one from the other by way of a ק"ו, because each one has a חומרא which the other one does not have. However, if we say that צרעת דוחה עבודה is not because of חומרא, but because of a technical issue, we revert back to the point that שבת is inherently an איסור חמור, and the ק"ו is effective.

14 The Gemara cites a Braisa in which we see that this is actually a מחלוקת תנאים.

רבי יאשיה says we need the Posuk בשר to teach that מילה דוחה צרעת. Obviously he holds that we cannot employ the ק"ו from שבת, because צרעת דוחה עבודה is considered a חומרא.

רבי יונתן says we do NOT need the Posuk בשר to teach that מילה דוחה צרעת, because we CAN employ the ק"ו from שבת, because צרעת דוחה עבודה is NOT considered a חומרא, but a technicality.